

Uczenie ze wzmocnieniem

Na podstawie: AIMA ch21

Wojciech Jaśkowski

Instytut Informatyki,
Politechnika Poznańska

6 maja 2016

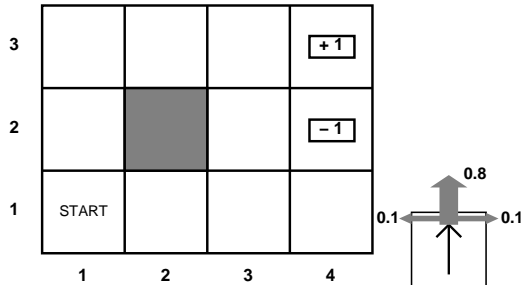
2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

Uczenie ze wzmocnieniem
Na podstawie: AIMA ch21

Wojciech Jaśkowski
Instytut Informatyki,
Politechnika Poznańska
6 maja 2016

Problem decyzyjny Markova

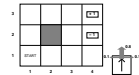

2016-05-06

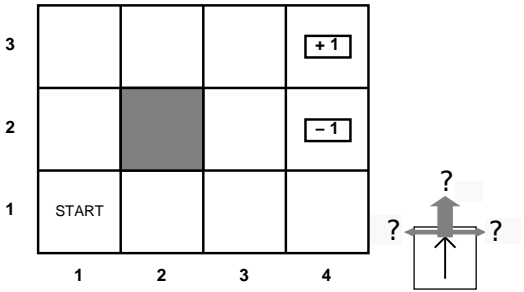
Uczenie ze wzmacnieniem

└ Wstęp

└ Problem decyzyjny Markova

MDP bez modelu przejść $P(s'|s, a)$

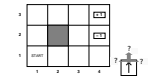

- Jak się nazywa takie środowisko? [\[zadanie 1\]](#)

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem └ Wstęp

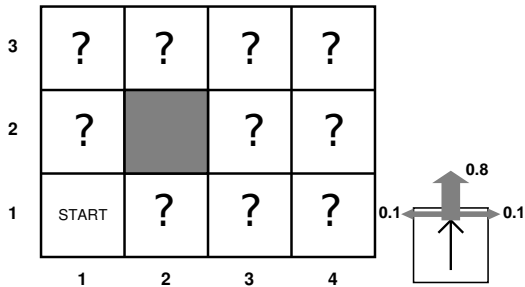
└ MDP bez modelu przejść $P(s'|s, a)$

• Jak się nazywa takie środowisko? [\[zadanie 1\]](#)

1. Środowisko jest nieznanne

MDP z nieznaną funkcją nagrody $R(s)$

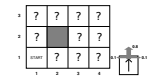

2016-05-06

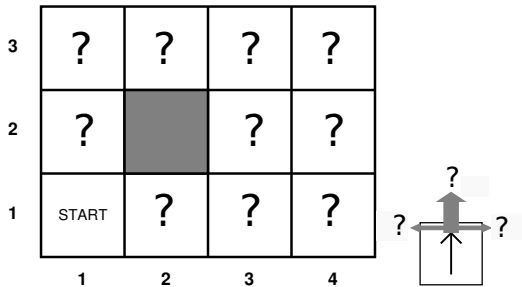
Uczenie ze wzmocnieniem

└ Wstęp

└ MDP z nieznaną funkcją nagrody $R(s)$

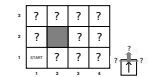

Nieznane MDP

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem
└ Wstęp
└ Nieznane MDP

Uczenie ze wzmocnieniem (RL)

Problem uczenia ze wzmocnieniem

= MDP bez modelu przejść i bez funkcji nagrody = **nieznany MDP**

- Agent musi **nauczyć się**:
  - ① czy **ruch jest dobry czy zły** (f. nagrody)
  - ② **dokąd prowadzą jego akcje** (model przejść)
    - **przewidywać** ruchy przeciwnika

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Wstęp

└ Uczenie ze wzmocnieniem (RL)

Uczenie ze wzmocnieniem (RL)

Problem uczenia ze wzmocnieniem

= MDP bez modelu przejść i bez funkcji nagrody = **nieznany MDP**

- Agent musi **nauczyć się**:
  - ① czy **ruch jest dobry czy zły** (f. nagrody)
  - ② **dokąd prowadzą jego akcje** (model przejść)
    - **przewidywać** ruchy przeciwnika

1. W skrócie: wyobraź sobie grę, której zasad nie znasz. Grasz, a po 100 ruchach sędzia mówi: „przegrałeś”. To jest uczenie ze wzmocnieniem.

Wzmocnienie

- Bez żadnej informacji ze środowiska agent nie ma podstaw, aby decydować, który ruch wykonać:
  - Musi wiedzieć, że coś dobrego się stało, gdy wygrał albo wykonał dobry ruch
→ **nagroda** (reward), **wzmocnienie** (reinforcement)
- **Wzmocnienie:**
  - szachy: tylko na końcu gry,
  - ping pong: za każde odbicie,
  - nauka pływania: za przesuwanie się do przodu.
- Cel: **optymalna polityka** (racjonalny agent)

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Wstęp

└ Wzmocnienie

1. Przypomnienie: racjonalny agent maksymalizuje oczekiwaną (zdyskontowany) sumę nagród (pod warunkiem posiadanej wiedzy).

Wzmocnienie

- Bez żadnej informacji ze środowiska agent nie ma podstaw, aby decydować, który ruch wykonać:
  - Musi wiedzieć, że coś dobrego się stało, gdy wygrał albo wykonał dobry ruch
→ **nagroda** (reward), **wzmocnienie** (reinforcement)
- **Wzmocnienie:**
  - szachy: tylko na końcu gry,
  - ping pong: za każde odbicie,
  - nauka pływania: za przesuwanie się do przodu.
- Cel: **optymalna polityka** (racjonalny agent)

Aplikacje i przykłady

- W wielu domenach RL jest najlepszą drogą postępowania, aby automatycznie uzyskać efektywnego agenta:
  - agent grający w grę (kary/nagrody za wygraną/przegraną)
  - kontroler helikoptera (kary/nagrody za rozbitcie się/chybotanie się/nietrzymanie kierunku)
  - Robot uczący się ruchu:
<http://www.youtube.com/watch?v=RZf8fR1SmNY>

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Wstęp

└ Aplikacje i przykłady

- W wielu domenach RL jest najlepszą drogą postępowania, aby automatycznie uzyskać efektywnego agenta:
  - agent grający w grę (kary/nagrody za wygraną/przegraną)
  - kontroler helikoptera (kary/nagrody za rozbitcie się/chybotanie się/nietrzymanie kierunku)
  - Robot uczący się ruchu:
<http://www.youtube.com/watch?v=RZf8fR1SmNY>

1. Co jest stanem środowiska? Jakie akcje wykonuje? Za co dostaje wzmocnienie?

Podejścia do RL

Równanie Bellman'a:

$$U(s) = R(s) + \gamma \max_{a \in A} \sum_{s'} U(s') P(s'|s, a)$$

Trzy podejścia do RL:

- 1. **agent z polityką** (ang. *direct policy search*)
  - Uczy się polityki $\pi : S \rightarrow A$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Wstęp

└ Podejścia do RL

Podejścia do RL

Równanie Bellman'a:

$$U(s) = R(s) + \gamma \max_{a \in A} \sum_{s'} U(s') P(s'|s, a)$$

Trzy podejścia do RL:

- 1. **agent z polityką** (ang. *direct policy search*)
  - Uczy się polityki $\pi : S \rightarrow A$

1. Równanie Bellman'a: terażniejszość $R(s)$ + (najlepsza) przyszłość.
2. Polityka π agenta odruchowego mapuje bezpośrednio stany na akcje.
3. utility-based agent musi posiadać model środowiska, żeby podejmować decyzje.
4. AIMA nazywa tę funkcję *utility function*, ale w literaturze przyjęła się nazwa *value function* $V(s)$.
5. Q-learning agent nie musi posiadać modelu środowiska, ale przez to nie może wnioskować na więcej niż jeden ruch do przodu (bo nie wie w jakim stanie będzie).
6. Tylko ten z funkcją U .

Podejścia do RL

Równanie Bellman'a:

$$U(s) = R(s) + \gamma \max_{a \in A} \sum_{s'} U(s') P(s'|s, a)$$

Trzy podejścia do RL:

- 1 **agent z polityką** (ang. *direct policy search*)
  - Uczy się polityki $\pi : S \rightarrow A$
- 2 **agent z funkcją użyteczności** U
  - uczy się f. użyteczności stanu $U(s)$. Jego polityka jest zachłanna ze względu na U .

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Wstęp

└ Podejścia do RL

1. Równanie Bellman'a: terażniejszość $R(s)$ + (najlepsza) przyszłość.
2. Polityka π agenta odruchowego mapuje bezpośrednio stany na akcje.
3. utility-based agent musi posiadać model środowiska, żeby podejmować decyzje.
4. AIMA nazywa tę funkcję *utility function*, ale w literaturze przyjęła się nazwa *value function* $V(s)$.
5. Q-learning agent nie musi posiadać modelu środowiska, ale przez to nie może wnioskować na więcej niż jeden ruch do przodu (bo nie wie w jakim stanie będzie).
6. Tylko ten z funkcją U .

Podejścia do RL

Równanie Bellman'a:

$$U(s) = R(s) + \gamma \max_{a \in A} \sum_{s'} U(s') P(s'|s, a)$$

Trzy podejścia do RL:

- 1 **agent z polityką** (ang. *direct policy search*)
  - Uczy się polityki $\pi : S \rightarrow A$
- 2 **agent z funkcją użyteczności** U
  - uczy się f. użyteczności stanu $U(s)$. Jego polityka jest zachłanna ze względu na U .

Podejścia do RL

Równanie Bellman'a:

$$U(s) = R(s) + \gamma \max_{a \in A} \sum_{s'} U(s') P(s'|s, a)$$

Trzy podejścia do RL:

- 1 **agent z polityką** (ang. *direct policy search*)
  - Uczy się polityki $\pi : S \rightarrow A$
- 2 **agent z funkcją użyteczności** U
  - uczy się f. użyteczności stanu $U(s)$. Jego polityka jest zachłanna ze względu na U .
- 3 **agent z funkcją** Q
  - Uczy się funkcji użyteczności stan-akcja $Q(s, a)$. Jego polityka jest zachłanna ze względu na Q .

Które typ agenta potrzebuje do działania modelu świata?[\[zadanie 2\]](#)

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Wstęp

└ Podejścia do RL

1. Równanie Bellman'a: terażniejszość $R(s)$ + (najlepsza) przyszłość.
2. Polityka π agenta odruchowego mapuje bezpośrednio stany na akcje.
3. utility-based agent musi posiadać model środowiska, żeby podejmować decyzje.
4. AIMA nazywa tę funkcję *utility function*, ale w literaturze przyjęła się nazwa *value function* $V(s)$.
5. Q-learning agent nie musi posiadać modelu środowiska, ale przez to nie może wnioskować na więcej niż jeden ruch do przodu (bo nie wie w jakim stanie będzie).
6. Tylko ten z funkcją U .

Podejścia do RL

Równanie Bellman'a:

$$U(s) = R(s) + \gamma \max_{a \in A} \sum_{s'} U(s') P(s'|s, a)$$

Trzy podejścia do RL:

- 1 **agent z polityką** (ang. *direct policy search*)
    - Uczy się polityki $\pi : S \rightarrow A$
  - 2 **agent z funkcją użyteczności** U
    - uczy się f. użyteczności stanu $U(s)$. Jego polityka jest zachłanna ze względu na U .
  - 3 **agent z funkcją** Q
    - Uczy się funkcji użyteczności stan-akcja $Q(s, a)$. Jego polityka jest zachłanna ze względu na Q .
- Które typ agenta potrzebuje do działania modelu świata?[\[zadanie 2\]](#)

Typy uczenia ze wzmocnieniem

Typy uczenia ze wzmocnieniem:

- **pasywne (problem predykcji)**. Polityka π jest dana.
  - Uczymy się tylko użyteczności stanów $U^\pi(s)$ lub użyteczności par stan-akcja $Q^\pi(s, a)$
- **aktywne (problem sterowania)**. Musimy znaleźć optymalną politykę π (zwykle robimy to poprzez znalezienie U i Q , a polityka jest zachłanna ze względu na U lub Q).
  - Konieczna eksploracja...

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

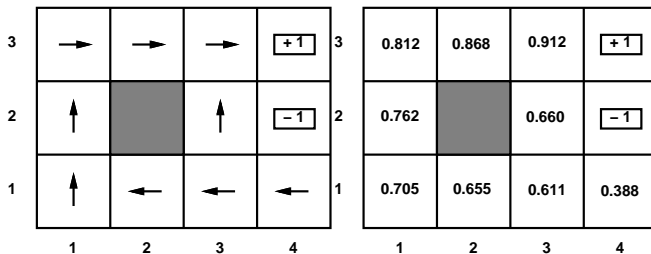
└ Wstęp

└ Typy uczenia ze wzmocnieniem

Typy uczenia ze wzmocnieniem:

- **pasywne (problem predykcji)**. Polityka π jest dana.
  - Uczymy się tylko użyteczności stanów $U^\pi(s)$ lub użyteczności par stan-akcja $Q^\pi(s, a)$
- **aktywne (problem sterowania)**. Musimy znaleźć optymalną politykę π (zwykle robimy to poprzez znalezienie U i Q , a polityka jest zachłanna ze względu na U lub Q).
  - Konieczna eksploracja...

Pasywne uczenie ze wzmocnieniem

Dane:

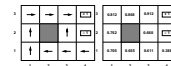
- środowisko całkowicie obserwowalne,
- polityka π (agent w stanie s wykonuje akcję $\pi(s)$).

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

Uczenie Pasywne

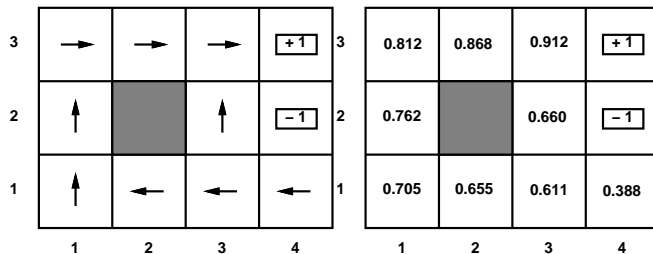
Uczenie Pasywne ze wzmocnieniem

Dane:

- środowisko całkowicie obserwowalne,
- polityka π (agent w stanie s wykonuje akcję $\pi(s)$).

Pasywne uczenie ze wzmocnieniem

Dane:

- środowisko całkowicie obserwowalne,
- polityka π (agent w stanie s wykonuje akcję $\pi(s)$).

Nieznane:

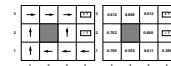
- model przejść $P(s'|s, a)$.
- funkcja nagrody $R(s)$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

Uczenie Pasywne

Uczenie Pasywne ze wzmocnieniem

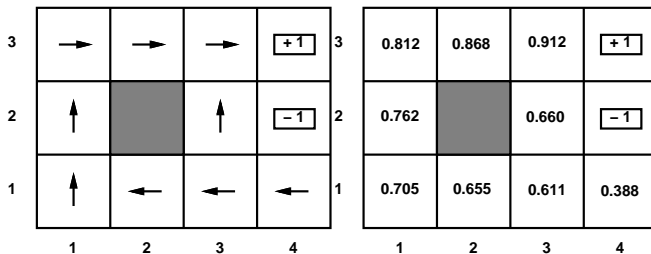
Dane:

- środowisko całkowicie obserwowalne,
- polityka π (agent w stanie s wykonuje akcję $\pi(s)$).

Nieznane:

- model przejść $P(s'|s, a)$,
- funkcja nagrody $R(s)$

Pasywne uczenie ze wzmocnieniem

Dane:

- środowisko całkowicie obserwowalne,
- polityka π (agent w stanie s wykonuje akcję $\pi(s)$).

Nieznane:

- model przejść $P(s'|s, a)$.
- funkcja nagrody $R(s)$

Cel: Jak „dobra” jest ta polityka?

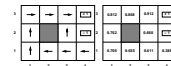
- znaleźć wartości funkcji użyteczności $U^\pi(s)$.

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

Uczenie Pasywne

Uczenie Pasywne ze wzmocnieniem

Dane:

- środowisko całkowicie obserwowalne,
- polityka π (agent w stanie s wykonuje akcję $\pi(s)$).

Nieznane:

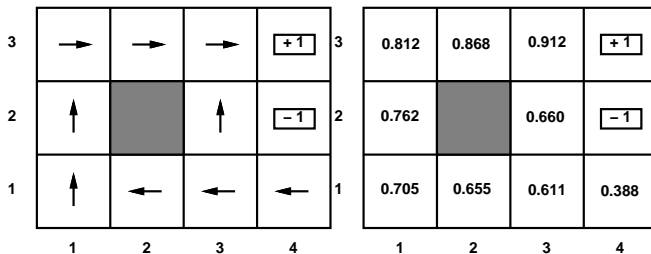
- model przejść $P(s'|s, a)$,
- funkcja nagrody $R(s)$

Cel: Jak „dobra” jest ta polityka?

- znaleźć wartości funkcji użyteczności $U^\pi(s)$.

Pasywne uczenie ze wzmocnieniem (c.d)

Jak policzyć użyteczność polityki?

Czy wystarczy skorzystać z równania Bellmana? [\[zadanie 3\]](#)

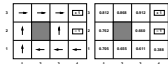
$$U^\pi(s) = R(s) + \gamma \sum_{s'} U^\pi(s') P(s'|s, \pi(s))$$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ Pasywne uczenie ze wzmocnieniem (c.d)

Czy wystarczy skorzystać z równania Bellmana? [\[zadanie 3\]](#)

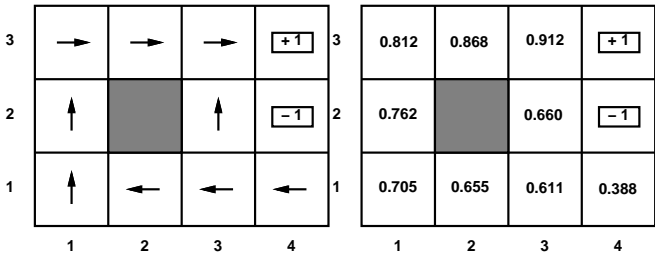
$$U^\pi(s) = R(s) + \gamma \sum_{s'} U^\pi(s') P(s'|s, \pi(s))$$

1. Nie, bo nie znamy modelu świata oraz R . Algorytm iteracji polityki.
2. Do przemyślenia: czym więc różni się uczenie pasywne od ewaluacji polityki z poprzedniego rozdziału?

Pasywne uczenie ze wzmocnieniem (c.d)

Jak policzyć użyteczność polityki?

Czy wystarczy skorzystać z równania Bellmana? [zadanie 3]

$$U^\pi(s) = R(s) + \gamma \sum_{s'} U^\pi(s')P(s'|s, \pi(s))$$

Aby nauczyć się T i R trzeba zbierać doświadczenie poprzez **interakcję ze środowiskiem.**

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

Uczenie Pasywne

Uczenie ze wzmocnieniem (c.d)

1. Nie, bo nie znamy modelu świata oraz R . Algorytm iteracji polityki.
2. Do przemyślenia: czym więc różni się uczenie pasywne od ewaluacji polityki z poprzedniego rozdziału?

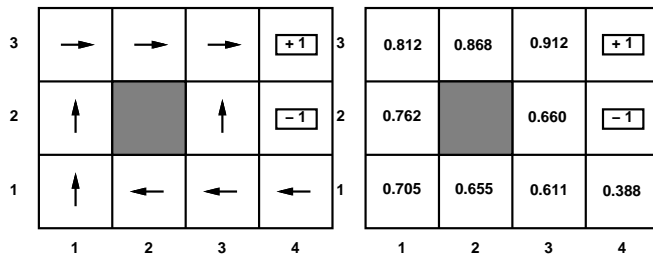
Pasywne uczenie ze wzmocnieniem (c.d)
Jak policzyć użyteczność polityki?

Czy wystarczy skorzystać z równania Bellmana? [zadanie 3]

$$U^\pi(s) = R(s) + \gamma \sum_{s'} U^\pi(s')P(s'|s, \pi(s))$$

Aby nauczyć się T i R trzeba zbierać doświadczenie poprzez interakcję ze środowiskiem.

Pasywne uczenie ze wzmocnieniem (c.d)

Agent wykonuje serię prób (ang. *trial*) używając polityki π .

Przykładowe próby (zebrane doświadczenie):

- 1 $(1, 1)_{-0.04} \rightarrow^G (1, 2)_{-0.04} \rightarrow^G (1, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (1, 2)_{-0.04} \rightarrow^G (1, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (2, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (3, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (4, 3)_{+1}$
- 2 $(1, 1)_{-0.04} \rightarrow^G (1, 2)_{-0.04} \rightarrow^G (1, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (2, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (3, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (3, 2)_{-0.04} \rightarrow^G (3, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (4, 3)_{+1}$
- 3 $(1, 1)_{-0.04} \rightarrow^G (2, 1)_{-0.04} \rightarrow^I (3, 1)_{-0.04} \rightarrow^I (3, 2)_{-0.04} \rightarrow^G (4, 2)_{-1}$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

Uczenie Pasywne

Uczenie Pasywne ze wzmocnieniem (c.d)

Agent wykonuje serię prób (ang. *trial*) używając polityki π .

Przykładowe próby (zebrane doświadczenie):

- 1 $(1, 1)_{-0.04} \rightarrow^G (1, 2)_{-0.04} \rightarrow^G (1, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (1, 2)_{-0.04} \rightarrow^G (1, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (2, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (3, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (4, 3)_{+1}$
- 2 $(1, 1)_{-0.04} \rightarrow^G (1, 2)_{-0.04} \rightarrow^G (1, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (2, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (3, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (3, 2)_{-0.04} \rightarrow^G (3, 3)_{-0.04} \rightarrow^P (4, 3)_{+1}$
- 3 $(1, 1)_{-0.04} \rightarrow^G (2, 1)_{-0.04} \rightarrow^I (3, 1)_{-0.04} \rightarrow^I (3, 2)_{-0.04} \rightarrow^G (4, 2)_{-1}$

1. W p. 3 jest błąd. Zgodnie z modelem, który przyjmowaliśmy, z (2, 1) idąc w lewo nie można się dostać do (3, 1). Ale to nic strasznego.

Pasywne uczenie ze wzmocnieniem (c.d)

Przypomnienie

Użyteczność polityki w stanie s :

$$U^\pi(s) = \mathbb{E} \left[\sum_{t=0}^{\infty} \gamma^t R(S_t) \right],$$

gdzie:

- S_t — zmienna losowa „stan, w którym jestem w kroku t ”
- γ — współczynnik dyskontowy (przyjmujemy 1)

Czyli:

- Użyteczność stanu = oczekiwana całkowita nagroda z tego stanu dalej (oczekiwana **reward-to-go**).

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ Pasywne uczenie ze wzmocnieniem (c.d)

Pasywne uczenie ze wzmocnieniem (c.d)

Przypomnienie

Użyteczność polityki w stanie s :

$$U^\pi(s) = \mathbb{E} \left[\sum_{t=0}^{\infty} \gamma^t R(S_t) \right],$$

gdzie:

- S_t — zmienna losowa „stan, w którym jestem w kroku t ”
- γ — współczynnik dyskontowy (przyjmujemy 1)

Czyli:

- Użyteczność stanu = oczekiwana całkowita nagroda z tego stanu dalej (oczekiwana **reward-to-go**).

1. reward-to-go to empiryczna wartość użyteczności stanu.

Algorytm: Bezpośrednia estymacja użyteczności (Widrow & Hoff, 1960)

Zauważmy:

- Próbką daje informację o **reward-to-go** danego stanu
- Wiele próbek $\rightarrow$ **estymacja** $U^\pi(s)$ dla każdego stanu

Przykład:

- 1 $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g}$
 $(1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (2, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (4, 3)_{+1}$
- 2 $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (2, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P}$
 $(3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (3, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g} (3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (4, 3)_{+1}$
- 3 $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{g} (2, 1)_{-0.04} \xrightarrow{l} (3, 1)_{-0.04} \xrightarrow{l} (3, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g}$
 $(4, 2)_{-1}$

Ile wynosi reward-to-go dla poszczególnych próbek w stanie (3, 3)?

Na ich podstawie oszacujemy użyteczność stanu. [\[zadanie 4\]](#)

A dla stanu (1, 3)? [\[zadanie 5\]](#)

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ Algorytm: Bezpośrednia estymacja użyteczności (Widrow & Hoff, 1960)

Algorytm: Bezpośrednia estymacja użyteczności (Widrow & Hoff, 1960)

Zauważmy:

- Próbką daje informację o **reward-to-go** danego stanu
- Wiele próbek $\rightarrow$ **estymacja** $U^\pi(s)$ dla każdego stanu

Przykład:

- $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g}$
 $(1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (2, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (4, 3)_{+1}$
- $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (2, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P}$
 $(3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (3, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g} (3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{P} (4, 3)_{+1}$
- $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{g} (2, 1)_{-0.04} \xrightarrow{l} (3, 1)_{-0.04} \xrightarrow{l} (3, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g}$
 $(4, 2)_{-1}$

Ile wynosi reward-to-go dla poszczególnych próbek w stanie (3, 3)?
 Na ich podstawie oszacujemy użyteczność stanu. [\[zadanie 4\]](#)
 A dla stanu (1, 3)? [\[zadanie 5\]](#)

1. Stan ten odwiedzone 3 razy. Możemy więc estymować jego użyteczność jako $U^\pi(3, 3) = (0.88 + 0.96 + 0.96)/3 \approx 0.93$.
2. $U^\pi(1, 3) = (0.80 + 0.80 + 0.88)/3 \approx$
3. ang. *Direct Utility Estimation*
4. Ten algorytm można też nazwać *Monte Carlo Policy Evaluation* (wg Sutton i Barto, 1998, str. 112)

Bezpośrednia estymacja użyteczności (c.d.)

- 1 Sprowadza problem predykcji (pasywne uczenie się) do problemu uczenia nadzorowanego (regresja):
  - zbiór przykładów typu $\langle \text{stan}, \text{reward-to-go} \rangle$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└─ Uczenie Pasywne

└─ Bezpośrednia estymacja użyteczności (c.d.)

1. Ale zbiega, i to niechybnie.

- Sprowadza problem predykcji (pasywne uczenie się) do problemu uczenia nadzorowanego (regresja):
  - zbiór przykładów typu $\langle \text{stan}, \text{reward-to-go} \rangle$

Bezpośrednia estymacja użyteczności (c.d.)

- 1 Sprowadza problem predykcji (pasywne uczenie się) do problemu uczenia nadzorowanego (regresja):
  - zbiór przykładów typu $\langle \text{stan}, \text{reward-to-go} \rangle$
- 2 Nie uwzględnia informacji o zależnościach pomiędzy stanami.
  - **Użyteczności sąsiednich stanów nie są niezależne!**
  - Użyteczność **stanu** = nagroda w tym stanie + oczekiwana użyteczność jego **następników**, czyli:

$$U^\pi(s) = R(s) + \gamma \sum_{s'} U^\pi(s') P(s'|s, \pi(s))$$

- Stracona okazja do nauki $\rightarrow$ algorytm zbiega wolno.

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ Bezpośrednia estymacja użyteczności (c.d.)

Bezpośrednia estymacja użyteczności (c.d.)

- Sprowadza problem predykcji (pasywne uczenie się) do problemu uczenia nadzorowanego (regresja):
  - zbiór przykładów typu $\langle \text{stan}, \text{reward-to-go} \rangle$
- Nie uwzględnia informacji o zależnościach pomiędzy stanami.
  - **Użyteczności sąsiednich stanów nie są niezależne!**
  - Użyteczność **stanu** = nagroda w tym stanie + oczekiwana użyteczność jego **następników**, czyli:

$$U^\pi(s) = R(s) + \gamma \sum_{s'} U^\pi(s') P(s'|s, \pi(s))$$
- Stracona okazja do nauki $\rightarrow$ algorytm zbiega wolno.

1. Ale zbiega, i to niechybnie.

Adaptatywne Programowanie Dynamiczne (ADP)

- 1 Bierze pod uwagę zależności pomiędzy użytecznościami stanów.
- 2 Bezpośrednio uczy się:
  - modelu przejść $P(s'|s, a)$
  - funkcji nagrody $R(s)$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└─ Uczenie Pasywne

└─ Adaptatywne Programowanie Dynamiczne (ADP)

- Bierze pod uwagę zależności pomiędzy użytecznościami stanów.
- Bezpośrednio uczy się:
  - modelu przejść $P(s'|s, a)$
  - funkcji nagrody $R(s)$

Algorytm: Adaptatywne Programowanie Dynamiczne

Agent ze stanu s wykonał akcję $\pi(s) = a$ docierając do stanu s' otrzymując nagrodę r' ($\langle s, a, s', r' \rangle$).

```

procedure PASSIVE-ADP( $s, a, s', r'$ )
  if  $s'$  jest nowym stanem then
     $U[s'] \leftarrow r'$ ;  $R[s'] \leftarrow r'$ 
   $N[s, a] \leftarrow N[s, a] + 1$ 
   $M[s', s, a] \leftarrow M[s', s, a] + 1$ 
  for  $w$  in znane następniki stanu  $s$  (tzn.  $M[w, s, a] > 0$ ) do
     $P(w|s, a) \leftarrow M[w, s, a] / N[s, a]$ 
   $U^\pi \leftarrow$  Policy-Evaluation ( $\pi, P, R, U$ )
  
```

A jak wykonać krok Policy-Evaluation?[\[zadanie 6\]](#)

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

Uczenie Pasywne

Algorytm: Adaptatywne Programowanie Dynamiczne

Algorytm: Adaptatywne Programowanie Dynamiczne

Agent ze stanu s wykonał akcję $\pi(s) = a$ docierając do stanu s' otrzymując nagrodę r' ($\langle s, a, s', r' \rangle$).

```

procedure PASSIVE-ADP( $s, a, s', r'$ )
  if  $s'$  jest nowym stanem then
     $U[s'] \leftarrow r'$ ;  $R[s'] \leftarrow r'$ 
   $N[s, a] \leftarrow N[s, a] + 1$ 
   $M[s', s, a] \leftarrow M[s', s, a] + 1$ 
  for  $w$  in znane następniki stanu  $s$  (tzn.  $M[w, s, a] > 0$ ) do
     $P(w|s, a) \leftarrow M[w, s, a] / N[s, a]$ 
   $U^\pi \leftarrow$  Policy-Evaluation ( $\pi, P, R, U$ )
  A jak wykonać krok Policy-Evaluation?\[zadanie 6\]
  
```

1. Algorytm po prostu uaktualnia wiedzę o modelu na podstawie próbek uczących. A no końcu, znając model świata oblicza U^π (Naturalnie (w pasywnym uczeniu się) nie ma konieczności uaktualniania U^π po każdym kroku, skoro z U^π nie korzystamy).
2. Jeśli obliczamy U^π w każdym kroku, to można użyć „starego” U^π jako punktu początkowego w iteracji wartości, co bardzo przyspieszy algorytm.

Algorytm: Adaptatywne Programowanie Dynamiczne

Agent ze stanu s wykonał akcję $\pi(s) = a$ docierając do stanu s' otrzymując nagrodę r' ($\langle s, a, s', r' \rangle$).

```

procedure PASSIVE-ADP( $s, a, s', r'$ )
  if  $s'$  jest nowym stanem then
     $U[s'] \leftarrow r'$ ;  $R[s'] \leftarrow r'$ 
   $N[s, a] \leftarrow N[s, a] + 1$ 
   $M[s', s, a] \leftarrow M[s', s, a] + 1$ 
  for  $w$  in znane następniki stanu  $s$  (tzn.  $M[w, s, a] > 0$ ) do
     $P(w|s, a) \leftarrow M[w, s, a] / N[s, a]$ 
   $U^\pi \leftarrow$  Policy-Evaluation ( $\pi, P, R, U$ )
  
```

A jak wykonać krok Policy-Evaluation? **[zadanie 6]**

Znamy model (T, R) , więc układ równań Bellman'a lub iteracja wartości.

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

Uczenie Pasywne

Algorytm: Adaptatywne Programowanie Dynamiczne

Algorytm: Adaptatywne Programowanie Dynamiczne

Agent ze stanu s wykonał akcję $\pi(s) = a$ docierając do stanu s' otrzymując nagrodę r' ($\langle s, a, s', r' \rangle$).

```

procedure PASSIVE-ADP( $s, a, s', r'$ )
  if  $s'$  jest nowym stanem then
     $U[s'] \leftarrow r'$ ;  $R[s'] \leftarrow r'$ 
   $N[s, a] \leftarrow N[s, a] + 1$ 
   $M[s', s, a] \leftarrow M[s', s, a] + 1$ 
  for  $w$  in znane następniki stanu  $s$  (tzn.  $M[w, s, a] > 0$ ) do
     $P(w|s, a) \leftarrow M[w, s, a] / N[s, a]$ 
   $U^\pi \leftarrow$  Policy-Evaluation ( $\pi, P, R, U$ )
  
```

A jak wykonać krok Policy-Evaluation? **[zadanie 6]**

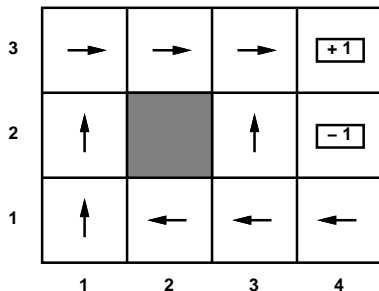
Znamy model (T, R) , więc układ równań Bellman'a lub iteracja wartości.

1. Algorytm po prostu uaktualnia wiedzę o modelu na podstawie próbek uczących. A no końcu, znając model świata oblicza U^π (Naturalnie (w pasywnym uczeniu się) nie ma konieczności uaktualniania U^π po każdym kroku, skoro z U^π nie korzystamy).
2. Jeśli obliczamy U^π w każdym kroku, to można użyć „starego” U^π jako punktu początkowego w iteracji wartości, co bardzo przyspieszy algorytm.

ADP — Przykład

Przykład:

- 1 $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (2, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (4, 3)_{+1}$
- 2 $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g} (1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (2, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (3, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g} (3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (4, 3)_{+1}$
- 3 $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{g} (2, 1)_{-0.04} \xrightarrow{l} (3, 1)_{-0.04} \xrightarrow{l} (3, 2)_{-0.04} \xrightarrow{g} (4, 2)_{-1}$

Wykonaj ADP [zadanie 7] :

- $R((1, 3)) = ?$
- $R((4, 1)) = ?$
- $P((1, 3)|(1, 2), góra) = ?$
- $P((1, 3)|(1, 2), dół) = ?$
- $P((2, 3)|(1, 3), prawo) = ?$

2016-05-06

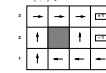
Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ ADP — Przykład

1. -0.04
2. Null
3. $3/3=1$
4. Null
5. $2/3=0.66$

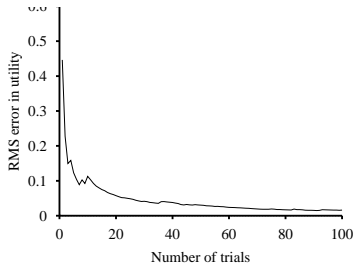
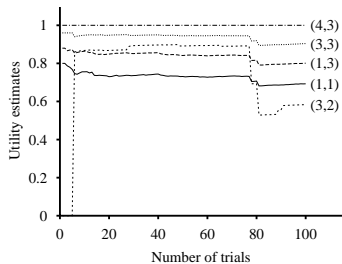
- $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{f} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{f} (1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{f} (1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (2, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (4, 3)_{+1}$
- $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{f} (1, 2)_{-0.04} \xrightarrow{f} (1, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (2, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (3, 2)_{-0.04} \xrightarrow{f} (3, 3)_{-0.04} \xrightarrow{p} (4, 3)_{+1}$
- $(1, 1)_{-0.04} \xrightarrow{f} (2, 1)_{-0.04} \xrightarrow{l} (3, 1)_{-0.04} \xrightarrow{l} (3, 2)_{-0.04} \xrightarrow{f} (4, 2)_{-1}$

Wykonaj ADP [zadanie 7] :

- $R((1, 3)) = ?$
- $R((4, 1)) = ?$
- $P((1, 3)|(1, 2), góra) = ?$
- $P((1, 3)|(1, 2), dół) = ?$
- $P((2, 3)|(1, 3), prawo) = ?$

ADP — wykresy

Uwagi:

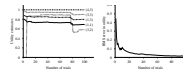
- 1 ADP implementuje estymację maksymalnej wiarygodności (maximum likelihood estimation)
  - Znajduje najbardziej prawdopodobny model (najlepiej pasujący do danych)
- 2 ADP zbiega całkiem szybko (jest tylko ograniczony tym jak szybko potrafi nauczyć się modelu przejść).
- 3 Policy-Evaluation jest dość wolne.

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem
└ Uczenie Pasywne

└ ADP — wykresy

ADP — wykresy

Uwagi:

- 1 ADP implementuje estymację maksymalnej wiarygodności (maximum likelihood estimation)
  - Znajduje najbardziej prawdopodobny model (najlepiej pasujący do danych)
- 2 ADP zbiega całkiem szybko (jest tylko ograniczony tym jak szybko potrafi nauczyć się modelu przejść).
- 3 Policy-Evaluation jest dość wolne.

1. Po lewej: znaczy wzrost skuteczności po 78 przebiegach (wtedy po raz pierwszy agent trafił na stan (4,2) z wartością -1. Po prawej: średnia ze 20 runów (100 przebiegów każdy)

Uczenie różnicowe (TDL)

ang. *temporal difference (TD) learning (TDL)*

Pomysł:

- Użyj obserwacji $\langle s, a, s', r \rangle$, aby zmodyfikować bezpośrednio użyteczności stanów, tak aby współgrały z ograniczeniami.

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ Uczenie różnicowe (TDL)

Uczenie różnicowe (TDL)
ang. *temporal difference (TD) learning (TDL)*

Pomysł:
• Użyj obserwacji $\langle s, a, s', r \rangle$, aby zmodyfikować bezpośrednio użyteczności stanów, tak aby współgrały z ograniczeniami.

1. $\alpha \in (0, 1]$ to współczynnik uczenia. Mówi o ile zwiększymy niepoprawną wartość w kierunku poprawnej.
2. Zauważmy: przykładowe przejście nie zawsze ma miejsce (!), bo czasem przejdę do pola (1, 2) a czasem zostanę na polu (1, 3). Ale prawd. tych przejść (a więc też aktualizacje!) będą odpowiadały modelowi. Częściej aktualizacja będzie zgodnie z $U^\pi(2, 3)$ niż z pozostałymi.

Uczenie różnicowe (TDL)

ang. *temporal difference (TD) learning (TDL)*

Pomysł:

- Użyj obserwacji $\langle s, a, s', r \rangle$, aby zmodyfikować bezpośrednio użyteczności stanów, tak aby współgrały z ograniczeniami.

Przykład:

- Założenie początkowe: $U^\pi(1, 3) = 0.84$ i $U^\pi(2, 3) = 0.94$.
- Obserwacja: $(1, 3) \rightarrow_{góra} (2, 3)$ [$r = -0.04$].

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ Uczenie różnicowe (TDL)

Uczenie różnicowe (TDL)
ang. *temporal difference (TD) learning (TDL)*

Pomysł:

- Użyj obserwacji $\langle s, a, s', r \rangle$, aby zmodyfikować bezpośrednio użyteczności stanów, tak aby współgrały z ograniczeniami.

Przykład:

- Założenie początkowe: $U^\pi(1, 3) = 0.84$ i $U^\pi(2, 3) = 0.94$.
- Obserwacja: $(1, 3) \rightarrow_{góra} (2, 3)$ [$r = -0.04$].

1. $\alpha \in (0, 1]$ to współczynnik uczenia. Mówi o ile zwiększymy niepoprawną wartość w kierunku poprawnej.
2. Zauważmy: przykładowe przejście nie zawsze ma miejsce (!), bo czasem przejdę do pola (1, 2) a czasem zostanę na polu (1, 3). Ale prawd. tych przejść (a więc też aktualizacje!) będą odpowiadały modelowi. Częściej aktualizacja będzie zgodnie z $U^\pi(2, 3)$ niż z pozostałymi.

Uczenie różnicowe (TDL)

ang. *temporal difference (TD) learning (TDL)*

Pomysł:

- Użyj obserwacji $\langle s, a, s', r \rangle$, aby zmodyfikować bezpośrednio użyteczności stanów, tak aby współgrały z ograniczeniami.

Przykład:

- Założenie początkowe: $U^\pi(1, 3) = 0.84$ i $U^\pi(2, 3) = 0.94$.
- Obserwacja: $(1, 3) \rightarrow_{góra} (2, 3)$ [$r = -0.04$].
- Jeżeli to przejście zawsze ma miejsce, to oczekivalibyśmy, że

$$U^\pi(1, 3) = -0.04 + \gamma U^\pi(2, 3) = 0.90$$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ Uczenie różnicowe (TDL)

Uczenie różnicowe (TDL)
ang. *temporal difference (TD) learning (TDL)*

Pomysł:

- Użyj obserwacji $\langle s, a, s', r \rangle$, aby zmodyfikować bezpośrednio użyteczności stanów, tak aby współgrały z ograniczeniami.

Przykład:

- Założenie początkowe: $U^\pi(1, 3) = 0.84$ i $U^\pi(2, 3) = 0.94$.
- Obserwacja: $(1, 3) \rightarrow_{góra} (2, 3)$ [$r = -0.04$].
- Jeżeli to przejście zawsze ma miejsce, to oczekivalibyśmy, że
 $U^\pi(1, 3) = -0.04 + \gamma U^\pi(2, 3) = 0.90$

1. $\alpha \in (0, 1]$ to współczynnik uczenia. Mówi o ile zwiększymy niepoprawną wartość w kierunku poprawnej.
2. Zauważmy: przykładowe przejście nie zawsze ma miejsce (!), bo czasem przejdę do pola (1, 2) a czasem zostanę na polu (1, 3). Ale prawd. tych przejść (a więc też aktualizacje!) będą odpowiadały modelowi. Częściej aktualizacja będzie zgodnie z $U^\pi(2, 3)$ niż z pozostałymi.

Uczenie różnicowe (TDL)

ang. *temporal difference (TD) learning (TDL)*

Pomysł:

- Użyj obserwacji $\langle s, a, s', r \rangle$, aby zmodyfikować bezpośrednio użyteczności stanów, tak aby współgrały z ograniczeniami.

Przykład:

- Założenie początkowe: $U^\pi(1, 3) = 0.84$ i $U^\pi(2, 3) = 0.94$.
- Obserwacja: $(1, 3) \rightarrow_{góra} (2, 3)$ [$r = -0.04$].
- Jeżeli to przejście zawsze ma miejsce, to oczekivalibyśmy, że

$$U^\pi(1, 3) = -0.04 + \gamma U^\pi(2, 3) = 0.90$$

- Wniosek:** $U^\pi(1, 3)$ jest za małe o $\delta = 0.90 - 0.84 = 0.06$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ Uczenie różnicowe (TDL)

Uczenie różnicowe (TDL)
ang. *temporal difference (TD) learning (TDL)*

Pomysł:

- Użyj obserwacji $\langle s, a, s', r \rangle$, aby zmodyfikować bezpośrednio użyteczności stanów, tak aby współgrały z ograniczeniami.

Przykład:

- Założenie początkowe: $U^\pi(1, 3) = 0.84$ i $U^\pi(2, 3) = 0.94$.
- Obserwacja: $(1, 3) \rightarrow_{góra} (2, 3)$ [$r = -0.04$].
- Jeżeli to przejście zawsze ma miejsce, to oczekivalibyśmy, że

$$U^\pi(1, 3) = -0.04 + \gamma U^\pi(2, 3) = 0.90$$

- Wniosek:** $U^\pi(1, 3)$ jest za małe o $\delta = 0.90 - 0.84 = 0.06$

- $\alpha \in (0, 1]$ to współczynnik uczenia. Mówi o ile zwiększymy niepoprawną wartość w kierunku poprawnej.
- Zauważmy: przykładowe przejście nie zawsze ma miejsce (!), bo czasem przejdę do pola (1, 2) a czasem zostanę na polu (1, 3). Ale prawd. tych przejść (a więc też aktualizacje!) będą odpowiadały modelowi. Częściej aktualizacja będzie zgodnie z $U^\pi(2, 3)$ niż z pozostałymi.

Uczenie różnicowe (TDL)

ang. *temporal difference (TD) learning (TDL)*

Pomysł:

- Użyj obserwacji $\langle s, a, s', r \rangle$, aby zmodyfikować bezpośrednio użyteczności stanów, tak aby współgrały z ograniczeniami.

Przykład:

- Założenie początkowe: $U^\pi(1, 3) = 0.84$ i $U^\pi(2, 3) = 0.94$.
- Obserwacja: $(1, 3) \rightarrow_{góra} (2, 3)$ [$r = -0.04$].
- Jeżeli to przejście zawsze ma miejsce, to oczekivalibyśmy, że

$$U^\pi(1, 3) = -0.04 + \gamma U^\pi(2, 3) = 0.90$$

- **Wniosek:** $U^\pi(1, 3)$ jest za małe o $\delta = 0.90 - 0.84 = 0.06$
- Zwiększmy je „trochę” ($\alpha = 0.01$), tzn.

$$U^\pi(1, 3) = U^\pi(1, 3) + \alpha 0.06 = 0.846$$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ Uczenie różnicowe (TDL)

Uczenie różnicowe (TDL)
ang. *temporal difference (TD) learning (TDL)*

Pomysł:

- Użyj obserwacji $\langle s, a, s', r \rangle$, aby zmodyfikować bezpośrednio użyteczności stanów, tak aby współgrały z ograniczeniami.

Przykład:

- Założenie początkowe: $U^\pi(1, 3) = 0.84$ i $U^\pi(2, 3) = 0.94$.
- Obserwacja: $(1, 3) \rightarrow_{góra} (2, 3)$ [$r = -0.04$].
- Jeżeli to przejście zawsze ma miejsce, to oczekivalibyśmy, że
 $U^\pi(1, 3) = -0.04 + \gamma U^\pi(2, 3) = 0.90$
- **Wniosek:** $U^\pi(1, 3)$ jest za małe o $\delta = 0.90 - 0.84 = 0.06$
- Zwiększmy je „trochę” ($\alpha = 0.01$), tzn.
 $U^\pi(1, 3) = U^\pi(1, 3) + \alpha 0.06 = 0.846$

1. $\alpha \in (0, 1]$ to współczynnik uczenia. Mówi o ile zwiększymy niepoprawną wartość w kierunku poprawnej.
2. Zauważmy: przykładowe przejście nie zawsze ma miejsce (!), bo czasem przejdę do pola (1, 2) a czasem zostanę na polu (1, 3). Ale prawd. tych przejść (a więc też aktualizacje!) będą odpowiadały modelowi. Częściej aktualizacja będzie zgodnie z $U^\pi(2, 3)$ niż z pozostałymi.

Uczenie różnicowe (TDL) — ogólnie

- Próbką: (s, a, s', r)
- Początkowo $U^\pi(s)$
- Oczekujemy, że

$$U'^\pi(s) = r + \gamma U^\pi(s')$$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└─ Uczenie Pasywne

└─ Uczenie różnicowe (TDL) — ogólnie

- Próbką: (s, a, s', r)
- Początkowo $U^\pi(s)$
- Oczekujemy, że

$$U'^\pi(s) = r + \gamma U^\pi(s')$$

Uczenie różnicowe (TDL) — ogólnie

- Próbką: (s, a, s', r)
- Początkowo $U^\pi(s)$
- Oczekujemy, że

$$U'^\pi(s) = r + \gamma U^\pi(s')$$

- Modyfikujemy $U^\pi(s)$ o ważoną (α) różnicę pomiędzy „oczekiwanym” U'^π a starym U^π .

- Różnica:

$$\Delta = U'^\pi(s) - U^\pi(s)$$

- „Nowe” $U^\pi(s)$:

$$U^\pi(s) \leftarrow U^\pi(s) + \alpha \Delta$$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ Uczenie różnicowe (TDL) — ogólnie

- Próbką: (s, a, s', r)
- Początkowo $U^\pi(s)$
- Oczekujemy, że $U'^\pi(s) = r + \gamma U^\pi(s')$
- Modyfikujemy $U^\pi(s)$ o ważoną (α) różnicę pomiędzy „oczekiwanym” U'^π a starym U^π .
  - Różnica: $\Delta = U'^\pi(s) - U^\pi(s)$
  - „Nowe” $U^\pi(s)$: $U^\pi(s) \leftarrow U^\pi(s) + \alpha \Delta$

Uczenie różnicowe (TDL) — ogólnie

- Próbką: (s, a, s', r)
- Początkowo $U^\pi(s)$
- Oczekujemy, że

$$U'^\pi(s) = r + \gamma U^\pi(s')$$

- Modyfikujemy $U^\pi(s)$ o ważoną (α) różnicę pomiędzy „oczekiwanym” U'^π a starym U^π .

- Różnica:

$$\Delta = U'^\pi(s) - U^\pi(s)$$

- „Nowe” $U^\pi(s)$:

$$U^\pi(s) \leftarrow U^\pi(s) + \alpha \Delta$$

Uczenie różnicowe

$$U^\pi(s) \leftarrow U^\pi(s) + \alpha (r + \gamma U^\pi(s') - U^\pi(s))$$

- α — współczynnik uczenia

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

Uczenie Pasywne

Uczenie różnicowe (TDL) — ogólnie

Uczenie różnicowe (TDL) — ogólnie

- Próbką: (s, a, s', r)
- Początkowo $U^\pi(s)$
- Oczekujemy, że $U'^\pi(s) = r + \gamma U^\pi(s')$
- Modyfikujemy $U^\pi(s)$ o ważoną (α) różnicę pomiędzy „oczekiwanym” U'^π a starym U^π .
  - Różnica: $\Delta = U'^\pi(s) - U^\pi(s)$
  - „Nowe” $U^\pi(s)$: $U^\pi(s) \leftarrow U^\pi(s) + \alpha \Delta$

Uczenie różnicowe

$$U^\pi(s) \leftarrow U^\pi(s) + \alpha (r + \gamma U^\pi(s') - U^\pi(s))$$

- α — współczynnik uczenia

Uczenie różnicowe (TDL) — algorytm

procedure PASSIVE-TD(s, a, s', r')

if s' jest nowym stanem **then**

$U[s'] \leftarrow r'$

$U[s] \leftarrow U[s] + \alpha(R[s] + \gamma U[s'] - U[s])$

Uwagi:

- 1 Aktualizacja $U[s]$ nie uwzględnia akcji dostępnych i modelu przejść, ale to się odpowiednio uśredni.
- 2 TDL nie potrzebuje modelu środowiska, aby uaktualniać użyteczności stanów.
- 3 Jeżeli α w odpowiedni sposób zmniejsza się w czasie, to TDL gwarantuje zbieżność do optimum globalnego.

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ Uczenie różnicowe (TDL) — algorytm

Uczenie różnicowe (TDL) — algorytm

```

procedure PASSIVE-TD( $s, a, s', r'$ )
  if  $s'$  jest nowym stanem then
     $U[s'] \leftarrow r'$ 
     $U[s] \leftarrow U[s] + \alpha(R[s] + \gamma U[s'] - U[s])$ 

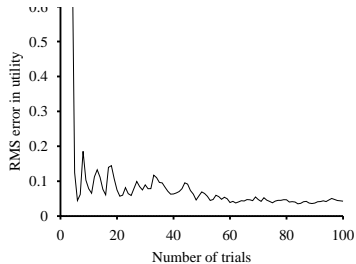
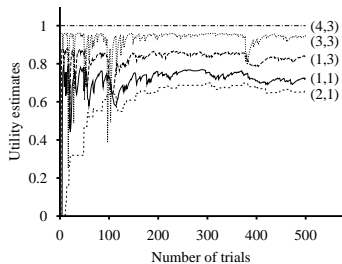
```

Uwagi:

- 1 Aktualizacja $U[s]$ nie uwzględnia akcji dostępnych i modelu przejść, ale to się odpowiednio uśredni.
- 2 TDL nie potrzebuje modelu środowiska, aby uaktualniać użyteczności stanów.
- 3 Jeżeli α w odpowiedni sposób zmniejsza się w czasie, to TDL gwarantuje zbieżność do optimum globalnego.

1. Obserwacja: jest to uczenie gradientowe
2. Uczenie się następuje w każdej próbkce (vide. *stochastic gradient descent*)

Uczenie różnicowe — wykresy

Uwagi:

- 1 TD potrzebuje więcej obserwacji niż ADP i ma spore wahania, ale:
  - 1 jest prostszy i
  - 2 potrzebuje mniej obliczeń na obserwację.

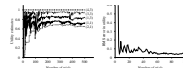
2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└─ Uczenie Pasywne

└─ Uczenie różnicowe — wykresy

Uczenie różnicowe — wykresy

Uwagi:

- 1 TD potrzebuje więcej obserwacji niż ADP i ma spore wahania, ale:
  - 1 jest prostszy i
  - 2 potrzebuje mniej obliczeń na obserwację.

TD vs. ADP

- TD i ADP są podobne: oba dokonują lokalnych zmian, po to, aby użyteczność stanu z jego następnikami „zgadzały się”.
- **Różnica 1:**
  - TD bierze pod uwagę tylko jednego następnika
  - ADP bierze pod uwagę wszystkich następników (wazy ich prawdopodobieństwami)

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└─ Uczenie Pasywne

└─ TD vs. ADP

TD vs. ADP

- TD i ADP są podobne: oba dokonują lokalnych zmian, po to, aby użyteczność stanu z jego następnikami „zgadzały się”.
- **Różnica 1:**
  - TD bierze pod uwagę tylko jednego następnika
  - ADP bierze pod uwagę wszystkich następników (wazy ich prawdopodobieństwami)

TD vs. ADP

- TD i ADP są podobne: oba dokonują lokalnych zmian, po to, aby użyteczność stanu z jego następnikami „zgadzały się”.
- **Różnica 1:**
  - TD bierze pod uwagę tylko jednego następnika
  - ADP bierze pod uwagę wszystkich następników (waży ich prawdopodobieństwami)
- **Różnica 2:**
  - TD zmienia tylko jedną wartość użyteczności na obserwację
  - ADP zmienia użyteczności tylu stanów, ile potrzeba, aby równania się zgadzały
- $\implies$ TD można traktować jako aproksymację ADP.
- Z p. widzenia TD, ADP używa **pseudodoświadczenia** wygenerowanego na podstawie aktualnej wiedzy o środowisku.

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ TD vs. ADP

TD vs. ADP

- TD i ADP są podobne: oba dokonują lokalnych zmian, po to, aby użyteczność stanu z jego następnikami „zgadzały się”.
- **Różnica 1:**
  - TD bierze pod uwagę tylko jednego następnika
  - ADP bierze pod uwagę wszystkich następników (waży ich prawdopodobieństwami)
- **Różnica 2:**
  - TD zmienia tylko jedną wartość użyteczności na obserwację
  - ADP zmienia użyteczności tylu stanów, ile potrzeba, aby równania się zgadzały
- $\implies$ TD można traktować jako aproksymację ADP.
- Z p. widzenia TD, ADP używa **pseudodoświadczenia** wygenerowanego na podstawie aktualnej wiedzy o środowisku.

TD vs. ADP c.d.

Stąd: możliwe są rozwiązania pośrednie:

- np. TD, który generuje pewne pseudodoświadczenia (czyli aktualizuje więcej użyteczności stanów)
- lub ADP, który nie aktualizuje wszystkich użyteczności
  - **Prioritized sweeping** (Moore i Atkeson, 1993)— aktualizuj użyteczności tylko niektórych stanów (tych, które prawd. najbardziej tego wymagają)
  - Sens: skoro i tak model nie jest poprawny, to po co dokładnie liczyć użyteczności?

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie Pasywne

└ TD vs. ADP c.d.

Stąd: możliwe są rozwiązania pośrednie:

- np. TD, który generuje pewne pseudodoświadczenia (czyli aktualizuje więcej użyteczności stanów)
- lub ADP, który nie aktualizuje wszystkich użyteczności
  - **Prioritized sweeping** (Moore i Atkeson, 1993)— aktualizuj użyteczności tylko niektórych stanów (tych, które prawd. najbardziej tego wymagają)
  - Sens: skoro i tak model nie jest poprawny, to po co dokładnie liczyć użyteczności?

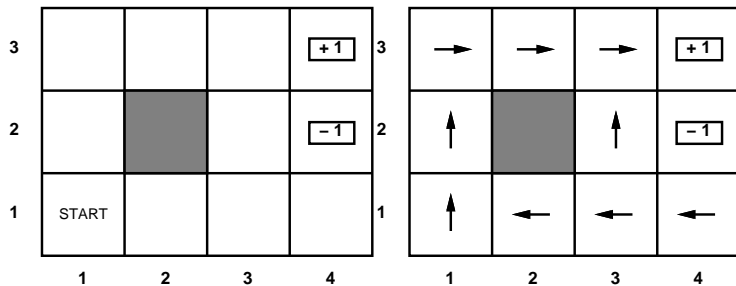
Aktywne uczenie ze wzmocnieniem

2016-05-06

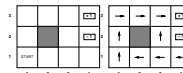
Uczenie ze wzmocnieniem

└─ Uczenie aktywne

└─ Aktywne uczenie ze wzmocnieniem

- Polityka π jest nieznaną.

• Polityka π jest nieznaną.

ADP (przypomnienie)

```

procedure PASSIVE-ADP( $s, a, s', r'$ )
  if  $s'$  jest nowym stanem then
     $U[s'] \leftarrow r'$ ;  $R[s'] \leftarrow r'$ 
   $N[s, a] \leftarrow N[s, a] + 1$ 
   $M[s', s, a] \leftarrow M[s', s, a] + 1$ 
  for  $w$  in znane następniki stanu  $s$  (tzn.  $M[w, s, a] > 0$ ) do
     $P(w|s, a) \leftarrow M[w, s, a]/N[s, a]$ 
   $U \leftarrow$  Policy-Evaluation ( $\pi, P, R, U$ )
  return  $\pi[s']$ 

```

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ ADP (przypomnienie)

ADP (przypomnienie)

```

procedure PASSIVE-ADP( $s, a, s', r'$ )
  if  $s'$  jest nowym stanem then
     $U[s'] \leftarrow r'$ ;  $R[s'] \leftarrow r'$ 
   $N[s, a] \leftarrow N[s, a] + 1$ 
   $M[s', s, a] \leftarrow M[s', s, a] + 1$ 
  for  $w$  in znane następniki stanu  $s$  (tzn.  $M[w, s, a] > 0$ ) do
     $P(w|s, a) \leftarrow M[w, s, a]/N[s, a]$ 
   $U \leftarrow$  Policy-Evaluation ( $\pi, P, R, U$ )
  return  $\pi[s']$ 

```

1. Algorytm tutaj zwraca akcję do wykonania.

ADP dla uczenia aktywnego

Jak zmodyfikować ADP?

- 1 Musimy nauczyć się **całego modelu przejść**, a nie tylko przejść określonych przez (aktualne) π .
  - ADP nie ma z tym problemu: zbiera co tylko otrzymuje.

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└─ Uczenie aktywne

└─ ADP dla uczenia aktywnego

1. Czy wybierać w każdym kroku „aktualnie optymalną akcję” (zachłanną ze względu na U)? Nie. To nie jest mądre, bo nie ma eksploracji.

Jak zmodyfikować ADP?

- Musimy nauczyć się **całego modelu przejść**, a nie tylko przejść określonych przez (aktualne) π .
  - ADP nie ma z tym problemu: zbiera co tylko otrzymuje.

ADP dla uczenia aktywnego

Jak zmodyfikować ADP?

- 1 Musimy nauczyć się **całego modelu przejść**, a nie tylko przejść określonych przez (aktualne) π .
  - ADP nie ma z tym problemu: zbiera co tylko otrzymuje.
- 2 Agent **nie ma danej polityki**, więc Policy-Evaluation musi skorzystać z pełnego równania Bellman'a, żeby brać pod uwagę najlepsze możliwe akcje:

$$U(s) = R(s) + \gamma \max_a \sum_{s'} P(s'|s, a) U(s')$$

- Można użyć Iteracji Wartości albo (Zmodyfikowanej) Iteracji Polityki

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ ADP dla uczenia aktywnego

1. Czy wybierać w każdym kroku „aktualnie optymalną akcję” (zachłanną ze względu na U)? Nie. To nie jest mądre, bo nie ma eksploracji.

Jak zmodyfikować ADP?

- Musimy nauczyć się **całego modelu przejść**, a nie tylko przejść określonych przez (aktualne) π .
  - ADP nie ma z tym problemu: zbiera co tylko otrzymuje.
- Agent **nie ma danej polityki**, więc Policy-Evaluation musi skorzystać z pełnego równania Bellman'a, żeby brać pod uwagę najlepsze możliwe akcje:

$$U(s) = R(s) + \gamma \max_a \sum_{s'} P(s'|s, a) U(s')$$

- Można użyć Iteracji Wartości albo (Zmodyfikowanej) Iteracji Polityki

ADP dla uczenia aktywnego

Jak zmodyfikować ADP?

- 1 Musimy nauczyć się **całego modelu przejść**, a nie tylko przejść określonych przez (aktualne) π .
  - ADP nie ma z tym problemu: zbiera co tylko otrzymuje.
- 2 Agent **nie ma danej polityki**, więc Policy-Evaluation musi skorzystać z pełnego równania Bellman'a, żeby brać pod uwagę najlepsze możliwe akcje:

$$U(s) = R(s) + \gamma \max_a \sum_{s'} P(s'|s, a) U(s')$$

- Można użyć Iteracji Wartości albo (Zmodyfikowanej) Iteracji Polityki
- 3 Jaką **akcję powinien wybierać** w każdym kroku? [\[zadanie 8\]](#)

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ ADP dla uczenia aktywnego

1. Czy wybierać w każdym kroku „aktualnie optymalną akcję” (zachłanną ze względu na U)? Nie. To nie jest mądre, bo nie ma eksploracji.

Jak zmodyfikować ADP?

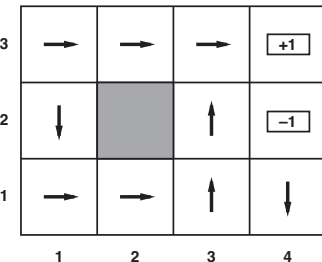
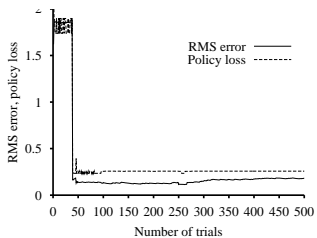
- Musimy nauczyć się **całego modelu przejść**, a nie tylko przejść określonych przez (aktualne) π .
  - ADP nie ma z tym problemu: zbiera co tylko otrzymuje.
- Agent **nie ma danej polityki**, więc Policy-Evaluation musi skorzystać z pełnego równania Bellman'a, żeby brać pod uwagę najlepsze możliwe akcje:

$$U(s) = R(s) + \gamma \max_a \sum_{s'} P(s'|s, a) U(s')$$

- Można użyć Iteracji Wartości albo (Zmodyfikowanej) Iteracji Polityki

- Jaką **akcję powinien wybierać** w każdym kroku? [\[zadanie 8\]](#)

Eksploracja

- **Agent zachłanny utknął. Dlaczego?** [\[zadanie 9\]](#)

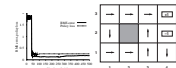
2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ Eksploracja

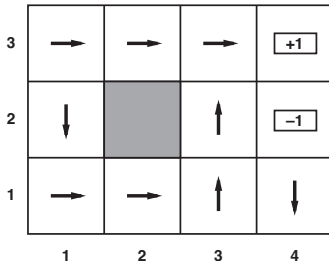
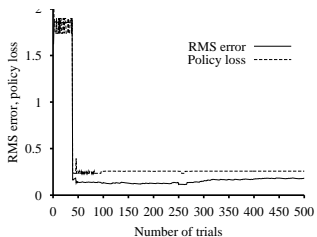
Eksploracja

● Agent zachłanny utknął. Dlaczego? [\[zadanie 9\]](#)

1. Agent zachłanny zawsze wybiera „aktualnie optymalną politykę”
2. Jest OK czy zmienić pracę? Większa wiedza -> potrzeba mniej eksploracji

Eksploracja

- **Agent zachłanny** utknął. Dlaczego? [zadanie 9]
- **Powód:** model świata, którego nauczył się (i dla którego wyznaczył optymalną politykę) nie jest poprawny.
- Akcje służą:
  - 1 Osiąganiu nagród (**eksploatacja**)
  - 2 Ulepszaniu modelu środowiska (**eksploracja**)
- Czysta eksploatacja $\implies$ ryzyko wpadnięcia „w rutynę”
- W każdym kroku decyzja: eksploracja czy eksploatacja?

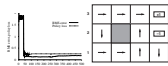
2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ Eksploracja

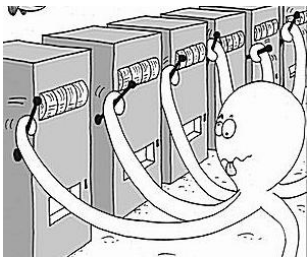
Eksploracja

- **Agent zachłanny utknął.** Dlaczego? [zadanie 9]
- **Powód:** model świata, którego nauczył się (i dla którego wyznaczył optymalną politykę) nie jest poprawny.
- Akcje służą:
  - Osiąganiu nagród (**eksploatacja**)
  - Ulepszaniu modelu środowiska (**eksploracja**)
- Czysta eksploatacja $\implies$ ryzyko wpadnięcia „w rutynę”
- W każdym kroku decyzja: eksploracja czy eksploatacja?

1. Agent zachłanny zawsze wybiera „aktualnie optymalną politykę”
2. Jest OK czy zmienić pracę? Większa wiedza -> potrzeba mniej eksploracji

Problem wielorękiego bandyty

- n automatów do gry.
- gra $\rightarrow$ możliwa wypłata
- próbować inne automaty czy eksploatować ten, który daje rozsądne wyniki?

Czy istnieje optymalna metoda eksploracji?

- co to znaczy **optymalny**?
- oczekiwana wartość dla wszystkich możliwych światów (wszystkich modeli $P(s'|s, a)$) jest najlepsza.

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ Problem wielorękiego bandyty

- n automatów do gry
- gra $\rightarrow$ możliwa wypłata
- próbować inne automaty czy eksploatować ten, który daje rozsądne wyniki?

Czy istnieje optymalna metoda eksploracji?

- co to znaczy **optymalny**?
- oczekiwana wartość dla wszystkich możliwych światów (wszystkich modeli $P(s'|s, a)$) jest najlepsza.

Gittins index

- rozwiązania są zwykle obliczeniowo bardzo trudne (→ **statystyczna teoria decyzji**)
- jeśli wypłaty są niezależne od siebie i są dyskontowane w czasie, to rozwiązaniem jest **Gittins index**.
  - Określa jak wartościowy jest wybór danej maszyny
  - Dla sekwencyjnych problemów decyzyjnych nie działa

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└─ Uczenie aktywne

└─ Gittins index

Gittins index

- rozwiązania są zwykle obliczeniowo bardzo trudne (→ **statystyczna teoria decyzji**)
- jeśli wypłaty są niezależne od siebie i są dyskontowane w czasie, to rozwiązaniem jest **Gittins index**.
  - Określa jak wartościowy jest wybór danej maszyny
  - Dla sekwencyjnych problemów decyzyjnych nie działa

Metoda ϵ -zachłanna

Rozwiązanie „rozsądne” zapewniają, że każda akcja z każdego stanu jest wykonywana nieograniczoną liczbę razy.

- $\implies$ gwarancja, że użyteczność $U(s)$ zbiegnie w granicy do „prawdziwej” użyteczności stanów.

Prostym przykładem jest metoda ϵ -**zachłanna**:

- z prawd. $1 - \epsilon$ użyj „optymalnej” (zachłannej) akcji
- z prawd. ϵ użyj losowej akcji

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└─ Uczenie aktywne

└─ Metoda ϵ -zachłanna

Rozwiązanie „rozsądne” zapewniają, że każda akcja z każdego stanu jest wykonywana nieograniczoną liczbę razy.

- $\implies$ gwarancja, że użyteczność $U(s)$ zbiegnie w granicy do „prawdziwej” użyteczności stanów.

Prostym przykładem jest metoda ϵ -**zachłanna**:

- z prawd. $1 - \epsilon$ użyj „optymalnej” (zachłannej) akcji
- z prawd. ϵ użyj losowej akcji

Ciekawość i optymistyczna f. użyteczności

Powyższe się zbiegnie, ale jest wolne. Lepiej w praktyce: użyj prostej **funkcji eksploracji** i **optymistycznej wersji f. użyteczności** np:

$$U^+(s) \leftarrow R(s) + \gamma \max_a f \left(\sum_{s'} P(s'|s, a) U^+(s'), N(s, a) \right),$$

gdzie funkcja eksploracji waży **użyteczność** stanu i „**ciekawość**” (niewiedzę)

$$f(u, n) = \begin{cases} R^+ & n < N_e \\ u & \text{w przeciwnym wypadku} \end{cases}$$

R^+ — optymistyczna nagroda (np. $R^+ = \max_s R(s)$)

N_e — stała

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ Ciekawość i optymistyczna f. użyteczności

Ciekawość i optymistyczna f. użyteczności

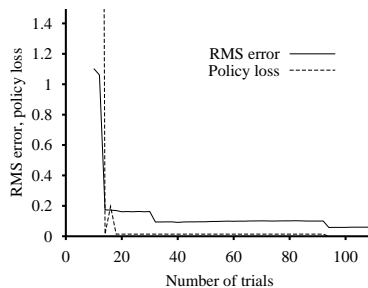
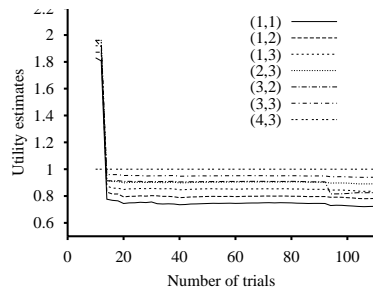
Powyższe się zbiegnie, ale jest wolne. Lepiej w praktyce: użyj prostej **funkcji eksploracji** i **optymistycznej wersji f. użyteczności** np:

$$U^+(s) \leftarrow R(s) + \gamma \max_a f \left(\sum_{s'} P(s'|s, a) U^+(s'), N(s, a) \right),$$

gdzie funkcja eksploracji waży **użyteczność** stanu i „**ciekawość**” (niewiedzę)

$$f(u, n) = \begin{cases} R^+ & n < N_e \\ u & \text{w przeciwnym wypadku} \end{cases}$$

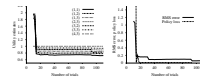
R^+ — optymistyczna nagroda (np. $R^+ = \max_s R(s)$)
 N_e — stała

Aktywny ADP z f. eksploracji ($R^+ = 2, N_e = 5$)

2016-05-06

Uczenie ze wzmacnieniem

└ Uczenie aktywne

└ Aktywny ADP z f. eksploracji
($R^+ = 2, N_e = 5$)Aktywny ADP z f. eksploracji ($R^+ = 2, N_e = 5$)

Aktywne TD

Jak pasywne, ale:

- 1 Musimy **uczyć się modelu** $P(s'|s, a)$ tak jak ADP
- 2 Potrzebna jakaś funkcja eksploracji do wyboru akcji.

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└─ Uczenie aktywne

└─ Aktywne TD

1. Uwaga: algorytm zwraca akcję do wykonania w następnym kroku.

Jak pasywne, ale:

- 1 Musimy **uczyć się modelu** $P(s'|s, a)$ tak jak ADP
- 2 Potrzebna jakaś funkcja eksploracji do wyboru akcji.

Aktywne TD

Jak pasywne, ale:

- 1 Musimy **uczyć się modelu** $P(s'|s, a)$ tak jak ADP
- 2 Potrzebna jakaś funkcja eksploracji do wyboru akcji.

procedure ACTIVE-TD(s, a, r, s', r')

if s' is new **then**

$U[s'] \leftarrow r'$

$N[s, a] \leftarrow N[s, a] + 1$

$M[s', s, a] \leftarrow M[s', s, a] + 1$

for w **in** znane następniki stanu s (tzn. $M[w, s, a] > 0$) **do**

$P(w|s, a) \leftarrow M[w, s, a] / N[s, a]$

$U[s] \leftarrow U[s] + \alpha(r + \gamma U[s'] - U[s])$

return $\operatorname{argmax}_{a'} f(R(s) + \gamma \sum_w P(w|s', a') U[w], N[w, a'])$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ Aktywne TD

1. Uwaga: algorytm zwraca akcję do wykonania w następnym kroku.

Jak pasywne, ale:

• Musimy uczyć się modelu $P(s'|s, a)$ tak jak ADP

• Potrzebna jakaś funkcja eksploracji do wyboru akcji.

procedure ACTIVE-TD(s, a, r, s', r')

if s' is new **then**

$U[s'] \leftarrow r'$

$N[s, a] \leftarrow N[s, a] + 1$

$M[s', s, a] \leftarrow M[s', s, a] + 1$

for w **in** znane następniki stanu s (tzn. $M[w, s, a] > 0$) **do**

$P(w|s, a) \leftarrow M[w, s, a] / N[s, a]$

$U[s] \leftarrow U[s] + \alpha(r + \gamma U[s'] - U[s])$

return $\operatorname{argmax}_{a'} f(R(s) + \gamma \sum_w P(w|s', a') U[w], N[w, a'])$

Q-Learning (Watkins, 1989)

Zamiast $U(s)$ uczymy się **funkcji $Q(s, a)$** — użyteczność wykonania akcji a w stanie s . Zależność:

$$U(s) = \max_a Q(s, a)$$

Istotna zaleta: [\[zadanie 10\]](#)

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└─ Uczenie aktywne

└─ Q-Learning (Watkins, 1989)

Q-Learning (Watkins, 1989)

Zamiast $U(s)$ uczymy się **funkcji $Q(s, a)$** — użyteczność wykonania akcji a w stanie s . Zależność:

$$U(s) = \max_a Q(s, a)$$

Istotna zaleta: [\[zadanie 10\]](#)

1. Ponieważ model nie jest potrzebny do wyboru najlepszej akcji.

Q-Learning (Watkins, 1989)

Zamiast $U(s)$ uczymy się **funkcji $Q(s, a)$** — użyteczność wykonania akcji a w stanie s . Zależność:

$$U(s) = \max_a Q(s, a)$$

Istotna zaleta: [\[zadanie 10\]](#)

Nie trzeba uczyć się modelu przejść $P(s'|s, a)$! (metoda **model-free**). Dlaczego? [\[zadanie 11\]](#)

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ Q-Learning (Watkins, 1989)

1. Ponieważ model nie jest potrzebny do wyboru najlepszej akcji.

$$U(s) = \max_a Q(s, a)$$

Q-Learning (Watkins, 1989)

Zamiast $U(s)$ uczymy się **funkcji $Q(s, a)$** — użyteczność wykonania akcji a w stanie s . Zależność:

$$U(s) = \max_a Q(s, a)$$

Istotna zaleta: [zadanie 10]

Nie trzeba uczyć się modelu przejść $P(s'|s, a)$! (metoda **model-free**). Dlaczego? [zadanie 11]

Ograniczenia do spełnienia:

$$Q(s, a) = R(s) + \gamma \sum_{s'} P(s'|s, a) \max_{a'} Q(s', a')$$

Moglibyśmy użyć tego bezpośrednio $\rightarrow$ konieczna nauka modelu przejść

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ Q-Learning (Watkins, 1989)

Q-Learning (Watkins, 1989)

Zamiast $U(s)$ uczymy się **funkcji $Q(s, a)$** — użyteczność wykonania akcji a w stanie s . Zależność:

$$U(s) = \max_a Q(s, a)$$

Istotna zaleta: [zadanie 10]
Nie trzeba uczyć się modelu przejść $P(s'|s, a)$! (metoda **model-free**). Dlaczego? [zadanie 11]
Ograniczenia do spełnienia:

$$Q(s, a) = R(s) + \gamma \sum_{s'} P(s'|s, a) \max_{a'} Q(s', a')$$

Moglibyśmy użyć tego bezpośrednio $\rightarrow$ konieczna nauka modelu przejść

1. Ponieważ model nie jest potrzebny do wyboru najlepszej akcji.

Q-Learning

- Mamy przejście $s \rightarrow_a s'$ z nagrodą r' .
- Znamy aktualne wartości: $Q(s, a)$, oraz $Q(s', a')$ dla wszystkich $a' \in A(s)$.
- Oczekujemy, że spełnione będzie równanie:

$$Q'(s, a) = r' + \gamma \max_{a'} Q(s', a')$$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ Q-Learning

Q-Learning

- Mamy przejście $s \rightarrow_a s'$ z nagrodą r' .
- Znamy aktualne wartości: $Q(s, a)$, oraz $Q(s', a')$ dla wszystkich $a' \in A(s)$.
- Oczekujemy, że spełnione będzie równanie

$$Q'(s, a) = r' + \gamma \max_{a'} Q(s', a')$$

Q-Learning

- Mamy przejście $s \rightarrow_a s'$ z nagrodą r' .
- Znamy aktualne wartości: $Q(s, a)$, oraz $Q(s', a')$ dla wszystkich $a' \in A(s)$.
- Oczekujemy, że spełnione będzie równanie:

$$Q'(s, a) = r' + \gamma \max_{a'} Q(s', a')$$

- Skoro jednak nie jest spełnione, to modyfikujemy $Q(s, a)$ „w stronę” $Q'(s, a)$

Reguła modyfikacji Q-Learning

- Analogicznie jak w TD otrzymujemy

$$Q(s, a) \leftarrow Q(s, a) + \alpha (R(s) + \gamma \max_{a'} Q(s', a') - Q(s, a))$$

- Przykład [zadanie 12]

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

Uczenie aktywne

Q-Learning

Q-Learning

- Mamy przejście $s \rightarrow_a s'$ z nagrodą r' .
- Znamy aktualne wartości: $Q(s, a)$, oraz $Q(s', a')$ dla wszystkich $a' \in A(s)$.
- Oczekujemy, że spełnione będzie równanie

$$Q'(s, a) = r' + \gamma \max_{a'} Q(s', a')$$
- Skoro jednak nie jest spełnione, to modyfikujemy $Q(s, a)$ „w stronę” $Q'(s, a)$

Reguła modyfikacji Q-Learning

- Analogicznie jak w TD otrzymujemy

$$Q(s, a) \leftarrow Q(s, a) + \alpha (R(s) + \gamma \max_{a'} Q(s', a') - Q(s, a))$$
- Przykład [zadanie 12]

Algorytm (TD) Q-Learning

```

procedure ACTIVE-Q( $s, a, r, s', r'$ )
  if  $s$  jest stanem terminalnym then
     $Q[s, None] \leftarrow r'$ 
   $N[s, a] \leftarrow N[s, a] + 1$ 
   $Q[s, a] \leftarrow Q[s, a] + \alpha (r + \gamma \max_{a'} Q[s', a'] - Q[s, a])$ 
  return  $\operatorname{argmax}_{a'} f(Q[s', a'], N[s', a'])$ 

```

Czy algorytmy TD-learning i Q-learning można zastosować do znanego MDP? [\[zadanie 13\]](#)

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ Algorytm (TD) Q-Learning

```

procedure ACTIVE-Q( $s, a, r, s', r'$ )
  if  $s$  jest stanem terminalnym then
     $Q[s, None] \leftarrow r'$ 
   $N[s, a] \leftarrow N[s, a] + 1$ 
   $Q[s, a] \leftarrow Q[s, a] + \alpha (r + \gamma \max_{a'} Q[s', a'] - Q[s, a])$ 
  return  $\operatorname{argmax}_{a'} f(Q[s', a'], N[s', a'])$ 

```

Czy algorytmy TD-learning i Q-learning można zastosować do znanego MDP? [\[zadanie 13\]](#)

1. Jeśli, używamy ϵ -zachłannej eksploracji, to $N[s, a]$ nie jest potrzebne.
2. Tak. Można! I często się to robi ze względu, choćby, na prostotę tych algorytmów. W takim przypadku uczenie się funkcji U (klasyczny TD-Learning) upraszcza się, ponieważ nie trzeba nam wyznaczać modelu świata P (czyli sytuacja jest podobna jak w uczeniu pasywnym).

SARSA (State-Action-Reward-State-Action)

Podobne do Q-Learning, ale uczenie jest wykonywane po krotce doświadczenia $\langle s, a, r, s', a' \rangle$.

Q-Learning:

$$Q(s, a) \leftarrow Q(s, a) + \alpha (r + \gamma \max_{a'} Q(s', a') - Q(s, a)) .$$

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ SARSA (State-Action-Reward-State-Action)

1. Dla strategii zachłannej względem Q algorytmy te są identyczne.
2. SARSA zbiegnie do optimum, jeśli każda akcja jest wykonywana nieskończenie wiele razy a polityka zbiega do polityki zachłannej względem Q . Np. jeśli polityka jest ϵ -zachłanna, gdzie $\epsilon = 1/t$ a t jest krokiem algorytmu.

SARSA (State-Action-Reward-State-Action)

Podobne do Q-Learning, ale uczenie jest wykonywane po krotce doświadczenia $\langle s, a, r, s', a' \rangle$.

Q-Learning:

$$Q(s, a) \leftarrow Q(s, a) + \alpha (r + \gamma \max_{a'} Q(s', a') - Q(s, a)) .$$

SARSA:

$$Q(s, a) \leftarrow Q(s, a) + \alpha (r + \gamma Q(s', a') - Q(s, a)) ,$$

gdzie a' jest akcją, która została wykonana w stanie s' .

Jaka jest różnica dla strategii zachłannej względem Q ? [zadanie 14]

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ SARSA (State-Action-Reward-State-Action)

SARSA (State-Action-Reward-State-Action)

Podobne do Q-Learning, ale uczenie jest wykonywane po krotce doświadczenia $\langle s, a, r, s', a' \rangle$.

Q-Learning:

$$Q(s, a) \leftarrow Q(s, a) + \alpha (r + \gamma \max_{a'} Q(s', a') - Q(s, a)) .$$

SARSA:

$$Q(s, a) \leftarrow Q(s, a) + \alpha (r + \gamma Q(s', a') - Q(s, a)) ,$$

gdzie a' jest akcją, która została wykonana w stanie s' .

Jaka jest różnica dla strategii zachłannej względem Q ? [zadanie 14]

1. Dla strategii zachłannej względem Q algorytmy te są identyczne.
2. SARSA zbiegnie do optimum, jeśli każda akcja jest wykonywana nieskończenie wiele razy a polityka zbiega do polityki zachłannej względem Q . Np. jeśli polityka jest ϵ -zachłanna, gdzie $\epsilon = 1/t$ a t jest krokiem algorytmu.

SARSA (State-Action-Reward-State-Action)

Podobne do Q-Learning, ale uczenie jest wykonywane po krotce doświadczenia $\langle s, a, r, s', a' \rangle$.

Q-Learning:

$$Q(s, a) \leftarrow Q(s, a) + \alpha (r + \gamma \max_{a'} Q(s', a') - Q(s, a)).$$

SARSA:

$$Q(s, a) \leftarrow Q(s, a) + \alpha (r + \gamma Q(s', a') - Q(s, a)),$$

gdzie a' jest akcją, która została wykonana w stanie s' .

Jaka jest różnica dla strategii zachłannej względem Q ? [zadanie 14]

Różnica za to jest (i to niemała!), gdy mamy akcję eksploracyjną:

- Q-learning jest **off-policy**: używa najlepszej wartości Q ignorując aktualną politykę; SARSA jest **on-policy**.
- Q-learning nauczy się optymalnych akcji nawet, jeśli jest pełna eksploracja, SARSA nie.
- SARSA czasem jest lepsza (niestacjonarne, aproksymacja

2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ SARSA (State-Action-Reward-State-Action)

SARSA (State-Action-Reward-State-Action)

Podobne do Q-Learning, ale uczenie jest wykonywane po krotce doświadczenia $\langle s, a, r, s', a' \rangle$.

Q-Learning:

$$Q(s, a) \leftarrow Q(s, a) + \alpha (r + \gamma \max_{a'} Q(s', a') - Q(s, a)).$$

SARSA:

$$Q(s, a) \leftarrow Q(s, a) + \alpha (r + \gamma Q(s', a') - Q(s, a)),$$

gdzie a' jest akcją, która została wykonana w stanie s' .

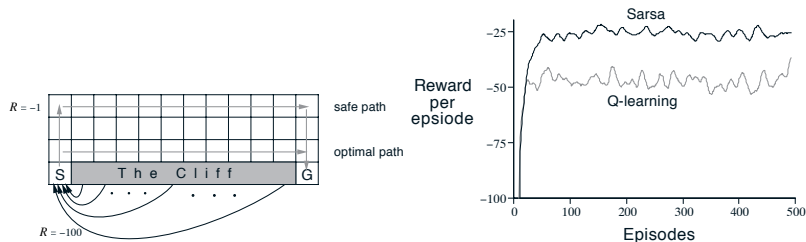
Jaka jest różnica dla strategii zachłannej względem Q ? [zadanie 14]

Różnica za to jest (i to niemała!), gdy mamy akcję eksploracyjną:

- Q-learning jest **off-policy**: używa najlepszej wartości Q ignorując aktualną politykę; SARSA jest **on-policy**.
- Q-learning nauczy się optymalnych akcji nawet, jeśli jest pełna eksploracja, SARSA nie.
- SARSA czasem jest lepsza (niestacjonarne, aproksymacja

1. Dla strategii zachłannej względem Q algorytmy te są identyczne.
2. SARSA zbiegnie do optimum, jeśli każda akcja jest wykonywana nieskończenie wiele razy a polityka zbiega do polityki zachłannej względem Q . Np. jeśli polityka jest ϵ -zachłanna, gdzie $\epsilon = 1/t$ a t jest krokiem algorytmu.

SARSA vs. Q-Learning

(Sutton & Barto, 1998, str. 150)

- Wejście na klif powoduje -100 i powrót na start.
- $\epsilon = 0.1$
- Wykres pokazuje wyniki „online”.
- Q-learning nauczył się optymalnej ścieżki, ale „online” ma gorszy wynik, bo częściej spada.

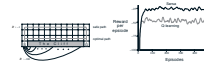
2016-05-06

Uczenie ze wzmocnieniem

└ Uczenie aktywne

└ SARSA vs. Q-Learning

SARSA vs. Q-Learning

(Sutton & Barto, 1998, str. 150)

- Wejście na klif powoduje -100 i powrót na start.
- $\epsilon = 0.1$
- Wykres pokazuje wyniki „online”.
- Q-learning nauczył się optymalnej ścieżki, ale „online” ma gorszy wynik, bo częściej spada.